

V těchto týdnech, kdy bychom neměli zbytečně vycházet ven, s výjimkou pochůzek do práce k doktorovi nebo na nákupy, snad máte více času na sebe, na nějaké podzimní práce na dvorku či zahradě, ale také snad i pro modlitbu v kruhu rodiny. Jestli je tomu ve vašich domech tak, pak je to skvělé a nemusíme se bát ničeho, co nás v budoucnosti čeká. Protože rodina, která se dokáže společně modlit, taková rodina přežije všechno. Toto jistě můžeme vztáhnout i na celou naši křesťanskou zemi. Můžeme hledět vstříc nejasným zítřkům, pokud jsme pevně ukotveni v Bohu, a toto ukotvení se děje pomocí našeho setkání s ním v modlitbě.

Po velkém množství pastoračních úvah, kterými jsem vás v nedávné minulosti zahrnoval až přespříliš, je možná načase, abyste ode mne dostali také poněkud jiná témata k promýšlení a jedním z nich, které je dosti základní a rozhodující, je právě modlitba. Modlitba pro někoho běžná záležitost, ale pro někoho složitá a nepochopitelná záhada, o které sice slyšel, ale nikdy ji v praxi neprožil. Někdo je na nějaký typ modlitby zvyklý od dětství, jiný ji objevil teprve ve zralém věku. Navzájem se různé druhy modliteb mohou od sebe dosti lišit a je to tak dobře, protože každý jsme jiný, originální tvor a to se samozřejmě promítá i do naší modlitby. Někdo se modlí pomocí biblických úryvků, nad nimiž přemýšlí a rozpaluje srdce horlivostí pro Ježíše, někomu vyhovuje rozjímání nad tajemstvími růžence a někdo zase rád vysedává u Pánových nohou při adoraci, jiný zase vezme kytaru a zpěvník a chválí Pána zpěvem. Ten výčet by mohl být mnohem delší, ale o to mi teď nejde.

Společným jmenovatelem všech křesťanských modliteb je, že jde o setkání s Ním. Bez toho by byla každá modlitba jen odhrkáním většího nebo menšího množství slov, ale mýjela by se účinkem nebo spíš podstatou. Smyslem je setkání s Tím, který mě má rád a těší ho, že se s ním chci sdílet.

Celý život budeme mít příležitost v modlitbě růst. Předpokládá se, že tak jako rosteme v poznacích vědy a techniky, tak jak se mění naše schopnosti od věku novorozenců až do zralé dospělosti a stáří, tak se také vyvíjí náš vztah k Bohu a tedy i náš způsob rozmlouvání s ním. V tomto našem růstu a zrání nám pak mohou pomoci nejrůznější díla křesťanských autorů. A buďte si jisti, že i pan farář se v nich leccemu přiučí. Zvláště když se jedná o skutečně renomovaného autora, který má cosi již prožité a nemluví z něj pouze akademická erudovanost, ale především životní moudrost a zkušenost. Vrcholem moudrosti je ochota poučit se.

Abych nechodil dlouho kolem horké kaše, přiznám barvu a prozradím vám, co vlastně tedy tímto celým úvodem sleduji. Před dvěma lety vyšla kniha karmelitána Pavla Vojtěcha Kohuta „**Prvouka vnitřní modlitby**“, která je součástí trilogie o modlitbě. Konečně jsem ji tedy otevřel a začel se. Je to opravdu výborná pomůcka pro všechny, kteří by se chtěli ve své modlitbě posunout. Autor v letech 2002-2009 přednášel na Katolické teologické fakultě University Karlovy, následně (2011-2017) byl misionářem ve Středoafričské republice. V současné době působí v italském Arenzanu. Je překladatelem spisů sv. Terezie z Ávily a sv. Jana od Kříže.

Rád bych vám, pro vaše přemýšlení a modlitbu, předložil několik řádků z jedné kapitoly této knihy, kde se pojednává o propojení modlitby s životními starostmi a problémy, které prožíváme. V této podzimní a trochu zvláštní době se může takové téma docela hodit. A pokud vás nalákám a měli byste o knihu zájem, tak mám celkem dvě, tudíž můžu jednu nabídnout.

„Viděli jsme tedy, že nemá smysl odkládat starosti anebo radosti stranou. Jednak proto, že byste promrhali své síly na něco, co není možné, a jednak proto, že byste si nechali ujít příležitost využít

svých stavů k láskyplnému rozhovoru s Pánem, což jistě není ani vhodné. Existuje však třetí, a skoro bych řekl, nejpádnější důvod, proč není dobré se pokoušet nechat své osobní záležitosti mimo vnitřní modlitbu. Je natolik zásadní, že i kdyby neexistovaly předchozí dva, on sám o sobě by stál za to, abyste v modlitbě nenechávali své momentální stavy stranou.

Je třeba zdůraznit, že to ani není žádoucí. Proč? Jen byste totiž podporovali něco velmi častého a škodlivého, totiž oddělování konkrétního života od vnitřní modlitby. Lidská přirozenost, porušená hříchem, má k tomu velmi silný sklon: Nedovolit vnitřní modlitbě, či chcete-li celé náboženské praxi, být v těsném spojení se zbytkem života, s všedními pozemskými záležitostmi. Znovu a znovu je odděluje, jako by šlo o dvě zcela nezávislé skutečnosti! Není však právě toto první krok k onomu „farizejskému kvasu“, před kterým nás varuje sám Pán? (srov. Mk 8,15).

Míchat, míchat, ale neprotřepávat ....!

Vypadá to podobně jako s olejem a octem – když je smícháte, máte docela slušný dressing na ochucení salátu. Ale pokud salát hned nesníte, olej a ocet se začnou samovolně oddělovat ... A musíte je znovu promíchat, jinak zůstanou odděleny. Podobně i **vnitřní modlitba musí být znovu a znovu „promíchávána“ s reálným životem**, jinak riskujete, že bude obojí nestravitelné. Život potřebuje modlitbu, aby jí byl postupně celý nasměrován k Bohu, a modlitba zase potřebuje život, aby se stávala autentičtější, opravdovou, angažovanou. Terezie z Ávily o tom mluví opakovaně. Připomeňme si jen její zdůraznění, že „Marie a Marta“, tedy kontemplativní a činný život, „musejí kráčet spolu“ a že jejím ideálem je, aby také „v modlitbě“ samotné byla „duše i Martou, takže zároveň pěstuje činný i kontemplativní život“.

A právě proto jsem přesvědčen, že chcete-li se stát autentickými „oranty“ modlitebníky podle Ježíšova i Terezina gusta, potřebujete se – mimo jiné – učit neodkládat své starosti a radosti stranou, a to ani pod záminkou věrnosti meditaci Božího slova, nýbrž je naopak přinášet před Pána. Jen tak totiž zabráníte samovolnému oddělování modlitby a života. Život je třeba vnášet do modlitby a modlitbu nechat pronikat do života. Je třeba je prostě stále míchat a míchat.....

Podobně jako Pendepon, který jsme jako zdravotníci během základní vojenské služby strašně neradi aplikovali. Jde totiž o antibiotikum v prášku, které se rozpustí v destilované vodě a vzniklá suspenze se vpíchne hluboko do svalu. Snad si umíte představit, co se ovšem stane, když není prášek dokonale rozpuštěn. Jehla se ucpe a je třeba znova začít od začátku. Zároveň není možné lahvičku s roztokem důkladně protřepat, protože pak se uvnitř vytvářejí vzduchové bubliny, které by ve svalu působily bolest. A tak nám bylo pořád opakováno: „**míchat, míchat, neprotřepávat!**“

Totéž platí pro vnitřní modlitbu a život. Musejí se pomalu míchat, tj. postupně si zvykat na to, že jedno má své domovské právo ve druhém, ale zároveň neprotřepávat, tj. nevnášet jedno do druhého násilně nebo uměle. A ovšem – nečekat výsledky tohoto propojení hned!

Od života k modlitbě a zpět

Přesně takový přístup nalezneme u svatého Pavla. Jeho listy svědčí o tom, že když se modlil, „látkou“ jeho setkání s Pánem byly nejen starozákonní texty, jak je zřejmé z častých citací, ale i – a možná především – jeho vlastní apoštolská aktivita. Vidíme to jak na jeho modlitbách, které zmiňuje v textech svých listů (srov. např. Řím 1,8nn; 1Sol 1,2nn; 3,11nn), tak i v jeho úvahách o modlitbě, které se tu a tam vyskytují také (srov. např. 1Tim 2,1nn).

Pro svatou Terezii z Ávily platí totéž. Nejenže se občas zmíní o tom, jak přinesla tu či onu nesnáz nebo radost do své modlitby, a někdy dokonce doslova reprodukuje, jak tato modlitba vypadala, ale na mnoha místech spontánně přechází do modliteb za ten či onen předmět, o kterém právě pojednává.

Je zřejmé, že tento její způsob psaní odráží její běžný způsob chování, její ustavičné propojování vnitřní modlitby a života. Když něco dělá, s někým o něčem mluví, cokoli řeší, spontánně to – někdy přímo v daném okamžiku, jindy až posléze, v dobu určenou pro modlitbu – přináší před Pána a rozmlouvá s ním o tom. Tak v jejím životě postupně ubývá věcí, o kterých by s ním v modlitbě nerozmlouvala, až nezůstane docela nic, co by z ní bylo vyloučeno. A když se modlí, spontánně se rozpomíná na to, co prožila nebo ji teprve čeká, probírá to s Pánem, nechává se osvítit, rozlišuje a vzápětí to uplatňuje v konkrétním životě, takže je stále méně okamžiků v průběhu dne, který by nenesl – bezprostředně nebo alespoň nepřímo – stopy její modlitby.

No, řekněte: Není skvělé žít takto v realitě? Život nepopírá praktický přínos vnitřní modlitby a vnitřní modlitba neutíká před životními problémy...

Okružní modlitba

O tomto nezbytném propojení života a modlitby hovoří i KKC (katechismus katolické církve 2725.2752), když ujišťuje: „Člověk se modlí, jak žije, protože žije, jak se modlí.“ Lze tedy mluvit o jakémsi ideálu „okružní modlitby“: člověk přináší do vnitřní modlitby svůj život, aby následně svou vnitřní modlitbu vnášel do života.

Ale právě proto, že zejména zpočátku mají obě skutečnosti tendenci spontánně se oddělovat, je nesmírně důležité se naučit, jak do vlastní modlitby vhodně vstupovat a jak z ní zase vhodně vycházet,

aby se při vstupu neodkládal život jako kabát na věšák, ani při vycházení do života nesvlékala modlitba jako oděv při koupeli. Je žádoucí přinášet v modlitbě život před Boha, i kdyby to v dané chvíli byly starosti, které budou zneklidňovat. A je neméně žádoucí vnášet rovněž modlitbu do života, i kdyby to v dané chvíli znamenalo překonat se a udělat něco, co vám přijde velmi těžké.

Rytmus duchovního života těch, kdo se věnují vnitřní modlitbě, se tak dá vyjádřit schématem:

Vcházení – přebývání – vycházení – konání

Pro začátek se uchte vyhýbat odkládání starostí a radostí při vnitřní modlitbě, nýbrž prostě představujte Pánu, co ve vás právě je. Chtít opak je nemožné, nevhodné, ale i nežádoucí.“

Tolik bratr Pavel Vojtěch Kohut. Pokud vás taková instruktáž o modlitbě zaujala, dejte mi vědět, abych věděl, zda pokračovat v tomto směru anebo hledat ještě jiné ropné vrty, z nichž by se dalo čerpat. Byl jsem před týdnem požádán, abych zveřejnil kázání na neděli, které jsem měl připraveno. Přijměte tento příspěvek jako další kázání či ochutnávku anebo spíš jako malý praktický návod a úkol ve škole modlitby, která by v našich domech, rodinách a farnostech, ale i v prostředích, kam nás naše povolání dennodenně posílá, měla klokotat jako bystrý horský potůček.

Padre Pedro